

závěr, že tu byly předpoklady pro zamítnutí opovědi po rozumu § 19 zák. čís. 44/33 sb. z. a n., bylo usnesení nižších soudů pro nezákonnost zrušiti a naříditi rejstříkovému soudu další jednání a nové rozhodnutí.

Čís. 13034.

Ústředna akciové společnosti v Německu a její filiálka v Německu jsou podniky téže akciové společnosti, při nichž jediným právním podmínkem jest akciová společnost, nikoliv její hlavní neb odštěpný závod.

Podle říšskoněmeckého práva může státi k soudu jen akciová společnost, pokud se týče její představenstvo, nikoliv filiálka banky pokud se týče její místní t. zv. představenstvo.

Podle říšskoněmeckého práva může kupec žalovati a býti žalován pod firmou svého odštěpného závodu, ovšem jen ohledně sporů, jež vznikly provozem tohoto odštěpného závodu.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1933, Rv I 335/32.)

Žalobě Dresdener Bank, Filiale v Žitavě v Sasku, o zaplacení peněžitě pohledávky, bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Pokud jde o otázku, zda »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«, vystupující jako žalobkyně, jest samostatným právním podmínkem a jako taková oprávněna samostatně žalovati, nelze sdíleti právní názor nižších soudů i dovolatelův, že hlavní ústav »Dresdner Bank« v Drážďanech a pobočný ústav »Dresdner Bank Filiale in Zittau« jsou dva různé samostatné právní podmínky a že by ku přenesení pohledávky s hlavního ústavu na pobočku a naopak, bylo zapotřebí cese. »Dresdner Bank« jest akciová společnost, kteréž patří nejen hlavní závod v Drážďanech, nýbrž i její pobočka v Žitavě. Právním podmínkem jest jen majitel, t. j. akciová společnost »Dresdner Bank« a jejím jménem může na venek jednati, tudíž i žalovati její představenstvo (správní rada) (§§ 231 a 232 něm. obch. zák. a Staub, komentář k § 13 něm. obch. zák. pozn. 6), které jest společným ústředně i pobočce, což vidno i z toho, že je nutno každou změnu v představenstvu akciové společnosti opovědět nejen k obchodnímu rejstříku hlavního závodu, nýbrž i k rejstříku závodu pobočného (§ 13 něm. obch. zák.). Do obchodního rejstříku nelze zapsati »představenstvo« filiálky akciové společnosti, to jest osoby, jež filiálku spravují, její místní správu jako orgány banky obstarávají jsouce obchodními pomocníky a jen plnomocníky představenstva, nýbrž do obchodního rejstříku lze zapsati jen členy představenstva akciové společnosti (§ 201 něm. obch. zák.). Dlužno proto jak ústřednu »Dresdner Bank« v Drážďanech, tak i její Žitavskou filiálku považovati za podniky téže akciové společnosti »Dresdner Bank«, při nichž jediným právním podmínkem jest akciová společnost »Dresdner Bank« a nikoli její hlavní nebo odštěpný závod. Státi k soudu, t. j. samostatně před sou-

dem vystupovati jako strana rozepře po rozumu § 1 c. ř. s. může jen akciová společnost, pokud se týče její představenstvo (§ 210 něm. obch. zák.) a nikoli filiálka banky, pokud se týče její místní t. zv. »představenstvo«, jež po zákonu ani do obchodního rejstříku zapsáno býti nemá. Z toho plyne, že filiálka banky, v souzeném případě »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«, není samostatným právním podmětem a není po zákonu oprávněna před soudem vystupovati samostatně jako strana rozepře, není oprávněna žalovati. Jest však otázkou, zda může obchodník žalovati pod firmou svého odštěpného závodu. Podle § 17 něm. obch. zák. jest firma obchodníkovou jménem, pod níž obchody provozuje a jímž se podpisuje. Obyčejovým právem vyvinulo se však právní pravidlo, že kupec může pod svou firmou žalovati i žalován býti. Toto obyčejové právo uzákonil § 17, druhý odstavec něm. obch. zák., jenž ustanovuje, že kupec může pod svou firmou žalovati i býti žalován. Tím nebyla sice firma povýšena na právní podmět, »ale význam tohoto právního pravidla spočívá v tom, že při rozepřích, které souvisí s provozem obchodu, se připouští, by žalující nebo žalovaný kupec byl označen jménem, pod níž své obchody provozuje a jímž se podpisuje«. Poněvadž kupec provozuje své obchody nejen pod firmou hlavního závodu, nýbrž i pod firmou závodu odštěpného, kteráž se pravidelně připojuje přídatkem »filiálka«, vytvořilo se vlivem práva obyčejového i tu právní pravidlo, že může každý kupec žalovati a žalován býti i pod firmou svého odštěpného závodu, ovšem jen ohledně sporů, jež vznikly provozem tohoto odštěpného závodu (viz Staub, komentář poznámka 16 a 17 k § 13 něm. obch. zák.). S tohoto hlediska lze připustiti, by akciová společnost Dresdner Bank žalovala pod firmou svého odštěpného závodu: »Dresdner Bank Filiale in Zittau« z právních jednání ujednaných u této filiálky. Ze záruční listiny (Bürgschaftsschein) ze dne 31. prosince 1929 jest zjevno, že smlouva rukojemská byla uzavřena žalovaným s jedné a »Dresdner Bank« se strany druhé. Dresdner Bank neznamena zde však hlavní závod, obchodní ústřednu v Drážďanech, nýbrž právní podmět, akciovou společnost »Dresdner Bank«, jejíž jménem jednal a rukojemskou smlouvu uzavřel její obchodní zmocněnec Kurt D., jak bylo nižšími soudy zjištěno, jako ředitel jejího odštěpného závodu »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«. Vzešel tedy závazek žalovaného z obchodního jednání Žitavské filiálky akciové společnosti Dresdner Bank a proto právem podala tato akciová společnost na žalovaného žalobu pod firmou této své filiálky. Nebyla tedy žaloba podána Žitavskou filiálkou jako samostatnou právní osobou, nýbrž jejím majitelem akciovou společností Dresdner Bank pod firmou »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«, pod firmou jejího odštěpného závodu, tudíž oprávněně. Námitka nedostatku aktivní legitimace není tedy odůvodněna.

Čís. 13035.

Za kupce ve smyslu čl. 4 obch. zák. jest považovati jen toho, kdo provozuje po živnostensku obchody vyjmenované v čl. 271 a 272 obch. zák.